

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 januari 2018

WETSONTWERP
**houdende diverse bepalingen
met betrekking tot de sociale bijdragen
van de zelfstandigen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Werner JANSSEN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting van de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie	3
II. Algemene besprekking.....	7
III. Artikelsgewijze besprekking en stemmingen.....	10

Zie:

Doc 54 **2880/ (2017/2018):**
001: Wetsontwerp.

Zie ook:
003: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 janvier 2018

PROJET DE LOI

**portant des dispositions diverses
en matière de cotisations sociales
des travailleurs indépendants**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE
SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION,
DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET
CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES
MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE
PAR
M. Werner JANSSEN

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif du ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale.....	3
II. Discussion générale.....	7
III. Discussion des articles et votes	10

Voir:

Doc 54 **2880/ (2017/2018):**
001: Projet de loi.

Voir aussi:
003: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**
Voorzitter/Président: Jean-Marc Delizée

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Rita Gantois, Werner Janssen, Johan Klaps, Bert Wollants
PS	Paul-Olivier Delannois, Jean-Marc Delizée, Fabienne Winckel
MR	Caroline Cassart-Mailleux, Benoît Friart, Isabelle Galant
CD&V	Leen Dierick, Griet Smaers
Open Vld	Patricia Ceysens, Nele Lijnen
sp.a	Youro Casier
Ecolo-Groen	Gilles Vanden Burre
cdH	Michel de Lamotte

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Rita Bellens, Christoph D'Haese, Inez De Coninck, Peter Dedecker, Koen Metsu
Nawal Ben Hamou, Jacques Chabot, Laurent Devin, Karine Lalieux, Alain Mathot
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, David Clarival, Damien Thiéry
Nathalie Muylle, Jef Van den Bergh, Vincent Van Peteghem Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne, Tim Vandenput
Maya Detiège, Karin Temmerman
Kristof Calvo, Jean-Marc Nollet
Benoît Dispa, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtig lid / Membre sans voix délibérative:

PP	Aldo Carcaci
----	--------------

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Démocratique en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellations (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers**Publications officielles éditées par la Chambre des représentants**

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 16 januari 2018.

**I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN
DE MINISTER VAN MIDDENSTAND,
ZELFSTANDIGEN, KMO'S, LANDBOUW
EN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE**

Het wetsontwerp dat vandaag wordt voorgelegd, zal het mogelijk maken de sociale bijdragen van de zelfstandigen op twee vlakken te verbeteren.

In de eerste plaats wil het wetsontwerp in het sociaal statuut der zelfstandigen een nieuwe minimumdrempel invoegen voor de sociale bijdragen van de starters, met andere woorden zij die in het eerste jaar van hun activiteit zijn.

Anderzijds voegt het vier nieuwe drempels toe voor de vermindering van de voorlopige sociale bijdragen voor alle categorieën van zelfstandigen.

Nieuwe drempels

Eerst wat betreft de verminderingsdrempels voor de voorlopige bijdragen. Er wordt voorgesteld om in het sociaal statuut van de zelfstandigen vier nieuwe drempels toe te voegen voor alle categorieën van zelfstandigen.

Deze maatregel kan op het eerste gezicht zuiver technisch lijken. In de realiteit wil hij een zeer concreet antwoord bieden op de moeilijkheden van de zelfstandigen van wie de inkomsten dalen. Dat kan bijvoorbeeld komen door het verlies van een deel van het cliënteel, door nieuwe investeringen, door gezondheidsproblemen, gewoon door een tijdelijke of meer structurele negatieve evolutie van hun zaken.

Deze maatregel geeft een antwoord op de vaststelling van het Monitoringcomité voor de hervorming van de berekening van de sociale bijdragen. Deze instantie zorgt voor een constante evaluatie van de nieuwe mechanismen voorzien door de hervorming.

Het Comité heeft immers vastgesteld dat een deel van de zelfstandigen momenteel uitgesloten zijn van de mogelijkheid om hun voorlopige betalingen naar beneden aan te passen bij een daling, zelfs een ernstige, van hun inkomsten.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 16 janvier 2018.

**I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE
DES CLASSES MOYENNES, DES
INDÉPENDANTS, DES PME, DE L'AGRICULTURE
ET DE L'INTÉGRATION SOCIALE**

Le projet de loi à l'examen permettra d'apporter deux améliorations importantes en matière de cotisations sociales des travailleurs indépendants.

Il vise, d'une part, à insérer dans le statut social des travailleurs indépendants un nouveau seuil minimal de cotisations sociales pour les indépendants "starters", ceux qui sont dans leur première année d'activité.

D'autre part, il ajoute quatre nouveaux seuils de réduction des cotisations provisoires pour toutes les catégories de travailleurs indépendants.

Nouveaux seuils

En ce qui concerne d'abord les seuils de réduction des cotisations provisoires, il est proposé d'ajouter dans le statut social des travailleurs indépendants quatre nouveaux seuils pour toutes les catégories de travailleurs indépendants.

Cette mesure peut apparaître comme étant purement technique de prime abord. Elle vise en réalité à répondre de façon très concrète aux difficultés rencontrées par les indépendants qui connaissent une baisse de leurs revenus, par exemple en raison de la perte d'une partie de la clientèle, en raison de nouveaux investissements, en raison de problèmes de santé, en raison simplement d'une évolution négative, temporaire ou plus structurelle, de leurs affaires.

Cette mesure répond à un constat dressé par le Comité de monitoring de la réforme du calcul des cotisations sociales, l'instance qui assure une évaluation continue des mécanismes nouveaux prévus par la réforme.

Le Comité a en effet constaté qu'une partie des indépendants sont actuellement exclus de la possibilité d'ajuster à la baisse leurs paiements provisoires en cas de chute, même sévère, de leurs revenus.

Vandaag moet de zelfstandige in hoofdberoep die zijn voorlopige sociale bijdragen wil verlagen, voldoen aan twee voorwaarden.

In de eerste plaats moet hij, op basis van objectieve elementen, bewijzen dat zijn inkomsten dalen.

Daarnaast moet hij aantonen dat zijn economische situatie van die aard is dat deze verlaging zijn inkomsten onder de drempel brengt van 13 550,50€ of van 27 101,00€.

In dat geval worden zijn (hoge) voorlopige bijdragen verlaagd met 20,5 % van 13 550,50€ of van 27 101,00€.

Vandaag is er buiten deze voorbeelden, geen enkele andere verlaging mogelijk. Er is bijvoorbeeld niets voorzien voor wanneer de zelfstandige een daling bewijst van zijn inkomsten van 70 000 naar 35 000€, of van 25 000 naar 15 000 euro.

Ondanks de bewijzen en de objectieve elementen die de zelfstandige aan zijn sociaal verzekeringsfonds geeft, werd hem tot dusver elke aanpassing van zijn bijdragen geweigerd. Hij moet dus voorlopige bijdragen betalen die soms veel te hoog zijn.

Hij zal zeker het teveel betaalde terugbetaald kunnen krijgen, omdat het onverschuldigde gedeelte al geïdentificeerd is, maar hij zal er twee jaar op moeten wachten, tot het moment van zijn regularisatie.

Het is evident dat een dergelijke situatie sterk kan wegen op de financiële situatie van de zelfstandige. En zijn situatie is des te gevoeliger, want ze kan bovendien al verzwakt zijn door de daling van de inkomsten zelf.

Het wetsontwerp wil dus eerst de behandeling van deze dossiers aanzienlijk versoepelen. Het voegt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018 vier verminderingssdrempels toe aan de twee huidige, ten behoeve van:

- 17 072,56€
- 21 510,08€
- 38 326,61€
- 54 202,01€

Aujourd’hui, l’indépendant à titre principal qui souhaite ajuster à la baisse ses cotisations sociales provisoires doit répondre à deux conditions.

Il doit d’abord, par des éléments objectifs, prouver qu’il subit une baisse de ses revenus.

Il doit par ailleurs démontrer que sa situation économique est telle que cette baisse amène son revenu sous le seuil de 13 550,50 ou de 27 101,00 euros.

Dans ce cas, ses cotisations provisoires (hautes) sont ramenées à 20,5 % de 13 550,50 ou à 20,5 % de 27 101,00 euros.

Aujourd’hui, en dehors de ces cas de figure, aucune autre adaptation à la baisse n’est actuellement possible. Rien n’est par exemple prévu lorsque l’indépendant prouve une baisse de ses revenus de 70 000 à 35 000 euros, ou de 25 000 à 15 000 euros.

Malgré les preuves et éléments objectifs apportés à sa caisse d’assurances sociales, l’indépendant se voit donc jusqu’à présent refuser toute adaptation de ses cotisations. Il est donc tenu de payer des cotisations provisoires parfois manifestement trop élevées.

Il pourra certes se voir rembourser le trop payé, la partie indue étant déjà identifiée mais il lui faudra pour cela attendre deux ans, jusqu’au moment de sa régularisation.

Il est évident qu’une telle situation peut peser fortement sur la trésorerie de l’indépendant. La situation de celui-ci est d’autant plus sensible qu’il peut par ailleurs être déjà fragilisé par la baisse même de ses revenus.

Le projet de loi vise donc d’abord à considérablement assouplir le traitement de ces dossiers. Il ajoute rétroactivement au 1er janvier 2018 quatre seuils de réduction aux deux seuils existants, à hauteur de:

- 17 072,56€
- 21 510,08€
- 38 326,61€
- 54 202,01€

VOORBEELD

Laten we het voorbeeld nemen van een zelfstandige – laten we zeggen een handelaar – die gewoonlijk een netto jaarinkomen heeft van 25 000€. En dat bijvoorbeeld had 2015.

In 2018 – bijvoorbeeld door werken in de omgeving – wijst alles erop dat zijn inkomsten met een derde zullen dalen. Zij zullen eerder in de orde zijn van 16 000€.

Inzake sociale bijdragen zal het sociaal verzekeringsfonds in eerste instantie een voorlopige bijdrage vorderen van hem die berekend is op 25 000€, zoals voorzien bij wet.

Aan het tarief van 20,5 % geeft dat vier kwartaalbijdragen van 1 281€. Vier keer 1 281€ die moeten betaald worden. Dat komt neer op 5 125€ op jaarbasis.

Als men dan een netto-inkomen heeft van ongeveer 16 000€, is dat enorm zwaar, daar kunnen we het over eens zijn!

Tot op heden had deze zelfstandige geen enkele mogelijkheid om zijn voorlopige bijdragen aan te passen aan zijn nieuwe economische realiteit. Hij moet wachten op de regularisatie twee jaar later, in 2020.

Met de nieuwe drempels en met name – voor dit voorbeeld – de drempel van 17 072,56€, zal deze zelfstandige zijn voorlopige bijdragen onmiddellijk naar beneden kunnen aanpassen met het akkoord van zijn fonds.

Zijn kwartaalbijdrage van 1 281€ zal gebracht worden op 874€, een bedrag dat veel dichter ligt bij zijn uiteindelijke bijdrage.

Als blijkt dat zijn inkomsten uit 2018 inderdaad 16 000€ bedragen, zal het fonds – begin 2020 – de bijdragen voor 2018 moeten regulariseren en hem het teveel betaalde van ongeveer 200€ terugbetaalen.

In zijn vroegere situatie, zonder de vier nieuwe drempels, zou het teveel betaalde bedrag, dat vervolgens terugbetaald moest worden, ongeveer 1 800€ hoger liggen.

Deze maatregel zal het dus mogelijk maken om met name de zelfstandigen te helpen die het tijdelijk moeilijk hebben.

Het past bovendien in de doelstelling zelf van de hervorming, namelijk de sociale bijdragen betaald door

EXEMPLE

Prenons l'exemple d'un indépendant – disons un commerçant – qui connaît habituellement un revenu professionnel net annuel de 25 000 euros. C'était notamment le cas pour lui en 2015.

En 2018 – en raison par exemple de travaux dans le quartier – tout indique que ses revenus vont baisser d'un tiers et seront plutôt de l'ordre de 16 000 euros.

En matière de cotisations sociales, la caisse d'assurances sociales va lui réclamer dans un premier temps une cotisation provisoire calculée sur 25 000 euros, c'est ce que prévoit la loi.

Au taux de 20,5 %, cela donne quatre cotisations trimestrielles de 1 281 euros. Quatre fois 1 281 euros de cotisations sociales à payer, soit 5 125 euros sur l'année.

Quand on a environ 16 000 euros de revenus nets, c'est extrêmement lourd à supporter, tout le monde en conviendra!

Jusqu'à présent, cet indépendant n'avait aucune possibilité d'ajuster ses cotisations provisoires à sa nouvelle réalité économique. Il devait attendre la régularisation deux ans plus tard, en 2020.

Avec les nouveaux seuils et notamment – pour cet exemple – le seuil de 17 072,56 euros, cet indépendant va immédiatement pouvoir ajuster à la baisse ses cotisations sociales provisoires avec l'accord de sa caisse.

Sa cotisation trimestrielle de 1 281 euros sera ramenée à 874 euros, un montant beaucoup plus proche de sa cotisation finale.

S'il s'avère que ses revenus de 2018 sont finalement bien de 16 000 euros, la caisse devra – début 2020 – régulariser les cotisations 2018 et lui rembourser le trop payé d'environ 200 euros.

Dans la situation précédente, sans les quatre nouveaux seuils, le montant trop payé, à rembourser ensuite, se serait élevé à 1 800 euros environ.

Cette mesure va donc permettre notamment de ménager les indépendants qui connaissent des difficultés temporaires.

Elle s'inscrit par ailleurs dans l'objectif même de la réforme de toujours mieux faire correspondre les

de zelfstandigen steeds beter te laten overeenkomen met hun economische realiteit.

Starters

Daarnaast bevat het ontwerp een tweede maatregel. Deze streeft ook de doelstelling na om de sociale lasten beter te laten overeenkomen met de economische realiteit van de zelfstandigen. Hij beoogt bovendien een vrij specifiek publiek: de starters. Deze worden door het wetsontwerp gedefinieerd als de zelfstandigen in hoofdberoep die een zelfstandige activiteit aanvatten of hernemen.

Deze zelfstandige mag echter niet aangesloten geweest zijn als zelfstandige in hoofdberoep in de loop van de twintig kalenderkwartalen die de aanvang of de herneming van de zelfstandige activiteit voorafgaan.

De maatregel die vandaag wordt voorgelegd, bestaat erin de inkomensdrempel die als basis dient voor de berekening van de definitieve minimumbijdrage van de zelfstandige "starters" te verlagen naar 6 997,55€ (bedrag in 2018) in plaats van 13 550,50€ (bedrag 2018) gedurende de vier eerste opeenvolgende kwartalen van onderwerping in hoofdberoep.

Bovendien introduceert hij tijdens diezelfde periode twee nieuwe drempels in het kader van de vermindering van de voorlopige bijdragen.

De startende zelfstandige in hoofdberoep van wie de netto-beroepsinkomsten lager zijn dan 13 550,50€ zal voortaan dus geen sociale bijdrage van 694,46 euro per kwartaal moeten betalen. Hij zal een lagere bijdrage kunnen betalen, met een minimum van 358,62€.

Meer dan 10 000 starters zouden hier elk jaar van kunnen genieten. Zij zullen in de toekomst het gewicht van hun sociale lasten dus kunnen verlagen voor het eerste jaar van activiteit, en dit voor een bedrag tot 1 343,36€ per jaar, of 111,95€ per maand. De commissie zal het ermee eens zijn dat dit een aanzienlijk bedrag is.

Als de commissie deze maatregel goedkeurt, zal hij op 1 april 2018 van toepassing zijn op elke zelfstandige die zich in het tweede kwartaal 2018 in het eerste tot en met vierde kwartaal van activiteit bevindt.

Wat de toekenning van sociale rechten betreft, opent deze nieuwe minimale sociale bijdrage dezelfde rechten aan dezelfde voorwaarden als de huidige minimumbijdrage.

cotisations sociales payées par les indépendants avec leur réalité économique.

Starters

Le projet comprend en outre une deuxième mesure. Celle-ci poursuit également l'objectif de faire en sorte que les charges sociales soient mieux adaptées à la réalité économique des indépendants. Elle vise par ailleurs un public assez spécifique: les starters. Ceux-ci sont définis par le projet de loi comme les indépendants à titre principal qui débutent ou reprennent une activité indépendante.

Il faut néanmoins que cet indépendant n'ait pas été assujetti à titre principal au cours des vingt trimestres civils qui précèdent le début ou la reprise de son activité indépendante.

La mesure qui est présentée aujourd'hui consiste à abaisser le seuil de revenus qui sert de base de calcul pour la cotisation minimale définitive des indépendants "starters" à 6 997,55 euros (montant en 2018) au lieu de 13 550,50 euros, et ce, durant leurs quatre premiers trimestres consécutifs d'assujettissement à titre principal.

Elle introduit en outre, durant cette même période, deux nouveaux seuils dans le cadre de la réduction des cotisations provisoires.

L'indépendant "starter" à titre principal dont le revenu professionnel net est inférieur à 13 550,50 euros ne sera donc désormais plus tenu de payer une cotisation sociale trimestrielle de 694,46 euros. Il pourra payer une cotisation inférieure, avec un minimum de 358,62 euros.

Plus de 10 000 indépendants débutants devraient en bénéficier chaque année. Ils pourront donc à l'avenir réduire le poids des charges sociales, pour la première année d'activité, à hauteur d'un montant allant jusqu'à 1 343,36 euros par an, soit 111,95 euros par mois. Le ministre attire l'attention de la commission sur le fait qu'il s'agit d'un montant substantiel.

Si la commission adopte cette mesure, celle-ci s'appliquera à partir du 1er avril 2018 à tout indépendant dont le 2e trimestre 2018 correspond à son premier, second, troisième ou quatrième trimestre d'activité.

En ce qui concerne l'octroi de droits sociaux, cette nouvelle cotisation minimale ouvrira les mêmes droits aux mêmes conditions que la cotisation minimale actuelle.

Met deze maatregel hoopt de minister een duwtje in de rug te geven van zij die nog twijfelen om te ondernemen. Dat geldt in het bijzonder voor de beroepen waarvoor de eerste maanden economisch bijzonder zwaar kunnen blijken. De minister denkt hier met name aan de handel, het domein van de diensten, of nog de beroepen die een stageperiode opleggen.

Hij hoopt ook het leven te vereenvoudigen van alle personen die beslist hebben, of die dat zullen doen, om de stap te zetten naar een zelfstandige activiteit, met alle risico's die dat met zich meebrengt en met het perspectief om jobs te creëren. ,

Met de twee maatregelen die de minister besproken heeft , wil dit wetsontwerp de situatie verbeteren van de zelfstandigen die moeilijkheden ondervinden, ongeacht of dat aan het begin is van de activiteit – met de maatregel “starters” – of in de loop ervan – met de maatregel van de “vier nieuwe verminderingsdrempels”.

In fine gaat het dus ook om sociale maatregelen die ervoor zorgen dat de bijdragen betaald door deze zelfstandigen beter overeenkomen met hun realiteit en daardoor billijker zijn.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Benoît Friart (MR) stelt vast dat de minister het werk dat werd begonnen door zijn voorganger, de heer Willy Borsus, verder zet en een sterke interesse heeft voor de problemen van zelfstandigen. De invoering van vier nieuwe bijdragedrempels is een belangrijke hervorming omdat een zelfstandige met allerlei verschillende moeilijkheden kan worden geconfronteerd: het kan hierbij gaan om problemen met het bedrijf, ziekte, toenemende concurrentie, enzovoort. In dit verband is het illustratief dat zoveel zelfstandigen slechts één enkele klant hebben.

Daarnaast is het tweede luik van de voorgestelde hervorming eveneens belangrijk omdat het starters toelaat verlaagde bijdragen te betalen: iedereen weet immers dat startende zelfstandigen doorgaans zeer lage inkomsten hebben.

Ten slotte wenst het lid te vernemen op welke manier de minister aan starters en zelfstandigen deze nieuwe mogelijkheden bekend zal maken.

Mevr. Fabienne Winckel (PS) benadrukt dat haar fractie veel begrip heeft voor de problemen waarmee zelfstandigen worden geconfronteerd en de voorgestelde hervorming dan ook voor de volle 100 % kan onderschrijven. Het is zonder meer juist dat zelfstandigen

Avec cette mesure, le ministre espère donner ce coup de pouce utile à ceux qui hésitent encore à entreprendre. C'est particulièrement vrai pour des métiers où les premiers mois peuvent s'avérer particulièrement difficiles économiquement. Le ministre pense notamment au commerce, au domaine des services, ou encore aux métiers qui imposent une période de stage.

Il espère aussi rendre simplement la vie plus facile à toutes ces personnes qui ont décidé ou décideront de franchir le pas vers une activité indépendante, avec tous les risques que cela peut comporter et avec la perspective de créer des emplois.

Ce projet de loi vise, par les deux mesures que le ministre a évoquées, à améliorer la situation d'indépendants qui rencontrent des difficultés, que ce soit au démarrage – avec la mesure “starters” – ou en cours d'activité – avec la mesure des “quatre nouveaux seuils de réduction”.

Il s'agit donc, aussi, *in fine*, de mesures sociales visant à ce que les cotisations payées par ces indépendants correspondent mieux à leur réalité et soient, ce faisant, plus justes.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Benoît Friart (MR) constate que le ministre poursuit le travail initié par son prédécesseur, M. Willy Borsus, et témoigne d'un vif intérêt pour les problèmes des indépendants. L'instauration de quatre nouveaux seuils de cotisation est une réforme importante, étant donné qu'un indépendant peut être confronté à toute une série de difficultés différentes, qu'elles soient liées à l'entreprise, à la maladie, au durcissement de la concurrence, etc. À cet égard, le fait que beaucoup d'indépendants n'aient qu'un seul client est particulièrement éclairant.

De plus, le deuxième volet de la réforme proposée est également important puisqu'il permet aux starters de payer des cotisations réduites. Nul n'ignore en effet que les indépendants débutants perçoivent de très faibles revenus.

Enfin, le membre demande de quelle manière le ministre fera connaître ces nouvelles possibilités aux starters et aux indépendants.

Mme Fabienne Winckel (PS) souligne que son groupe est très sensible aux problèmes rencontrés par les indépendants et qu'il peut dès lors souscrire pleinement à la réforme proposée. Il est incontestable que les indépendants sont parfois confrontés à des périodes

soms met moeilijke periodes worden geconfronteerd zeker tijdens de eerste jaren van activiteit waarbij zij vaak geen of nagenoeg geen salaris ontvangen.

Zij wenst te vernemen of het eerste luik van de voorgestelde hervorming (de invoering van vier nieuwe bijdragedrempels) budgettair wel degelijk een neutrale operatie zal vormen. Daarnaast stelt zij vast dat de hervorming van de regeling voor starters wel een budgettair impact heeft: het RSVZ beschikt hiervoor over een budget van 25 miljoen euro: is dit correct? Zitten er in deze 25 miljoen ook nog andere maatregelen?

Ten slotte stelt zij vast dat deze maatregelen voortvloeien uit een evaluatie van de recente hervorming van het systeem voor sociale bijdragen van zelfstandigen: zullen uit deze evaluatie ook nog andere maatregelen voortvloeien? Worden bijvoorbeeld maatregelen voorzien om de administratieve lasten voor zelfstandigen te verlagen?

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) drukt haar tevredenheid uit over het voorgestelde wetsontwerp. De invoering van de vier nieuwe bijdragedrempels zal ervoor zorgen dat de bijdragen beter zullen aansluiten bij de reële jaarinkomsten van de zelfstandige.

Het is verder een goede zaak dat de maatregel ten gunste van de starters in hoofdberoep ook open staat voor bijberoepers en voor zelfstandige studenten die overschakelen op een hoofdberoep. Deze maatregel beoogt eveneens de zelfstandigen die hervatten na 20 kalenderkwartalen: waarom werd er geopteerd voor een dergelijke periode? Is het verder correct dat eenzelfde zelfstandige meerdere keren beroep kan doen op deze maatregel (stoppen en terug starten)?

Blijkbaar zouden in totaal 11 000 zelfstandigen van deze nieuwe maatregel kunnen genieten: gaat het hierbij enkel om nieuwe startende zelfstandigen of zijn ook de twee voormalde andere categorieën hierbij inbegrepen (bijberoepers en zelfstandige studenten)?

Daarnaast vraagt spreker meer duidelijkheid omtrent de kostprijs en de financiering van deze maatregelen.

Ten slotte benadrukt zij het belang van een goede communicatie naar de doelgroep: op welke manier zal dit gebeuren?

De heer Werner Janssen (N-VA) bedankt de minister voor zijn toelichting en de gegeven voorbeelden. Na de

difficiles, certainement pendant les premières années d'activité, au cours desquelles ils ne perçoivent pas ou pratiquement pas de rémunération.

L'intervenante demande si le premier volet de la réforme proposée (l'instauration de quatre nouveaux seuils de réduction des cotisations) constituera bien une opération neutre sur le plan budgétaire. Elle constate en outre que la réforme du régime pour les starters aura, quant à elle, un impact budgétaire: l'INASTI dispose à cet effet d'un budget de 25 millions d'euros. Cette donnée est-elle correcte? Ces 25 millions d'euros englobent-ils encore d'autres mesures?

Enfin, elle constate que les mesures à l'examen résultent d'une évaluation de la récente réforme du régime de cotisations sociales des indépendants: cette évaluation débouchera-t-elle encore sur d'autres mesures? Des mesures sont-elles prévues, par exemple, pour réduire les charges administratives des indépendants?

Mme Leen Dierick (CD&V) se félicite du projet de loi proposé. L'instauration des quatre nouveaux seuils de réduction des cotisations permettra de mieux faire correspondre les cotisations aux revenus annuels réels de l'indépendant.

En outre, il faut se réjouir que la mesure en faveur des starters en activité principale puisse également bénéficier aux indépendants à titre complémentaire et aux étudiants-indépendants qui décident de se lancer comme indépendant à titre principal. Cette mesure vise également les indépendants qui reprennent une activité indépendante après vingt trimestres civils. Pourquoi a-t-on opté pour cette période? Est-il exact, en outre, qu'un même indépendant peut bénéficier plusieurs fois de cette mesure (en cas de cessation et de reprise d'une activité indépendante)?

Apparemment, ce seraient au total 11 000 indépendants qui pourraient bénéficier de cette nouvelle mesure: ce chiffre concerne-t-il uniquement les nouveaux indépendants débutants ou englobe-t-il également les deux autres catégories précitées (indépendants à titre complémentaire et étudiants indépendants)?

La membre demande par ailleurs des précisions sur le coût et le financement de ces mesures.

Enfin, elle souligne l'importance d'une bonne communication à destination du groupe-cible: de quelle manière celle-ci sera-t-elle organisée?

M. Werner Janssen (N-VA) remercie le ministre pour son exposé et les exemples qu'il a donnés. Après les

verlagingen die reeds werden ingevoerd door de taxshift wordt ook door deze maatregelen het statuut van de zelfstandigen meer aantrekkelijk gemaakt en aldus wordt de stap er naartoe vergemakkelijkt.

Wat de verlaging van de startersbijdragen betreft stelt hij vast dat het bedrag op basis waarvan de definitieve minimumbijdrage wordt berekend wordt verlaagd: nu bedraagt deze forfait € 708 euro. Hoe groot is het forfait dat starters in de eerste vier kwartalen per kwartaal aan sociale bijdragen zullen moeten betalen? Of gebeurt de verrekening pas achteraf als de werkelijke inkomsten zijn gekend?

De heer Youro Casier (sp.a) benadrukt dat de sociale verzekeringskassen een belangrijke rol zullen spelen in de uitvoering van deze hervorming: op welke manier zullen deze kassen worden gemotiveerd om snel in te spelen op de vragen van de betrokken zelfstandigen? Daarnaast vraagt spreker wie de door de minister in zijn toelichting vernoemde zogenaamde objectieve elementen zal bepalen.

De minister verheugt er zich over dat ook de oppositie deze hervormingen ten volle kan onderschrijven.

Hij bevestigt verder ter attentie van de heer Friart dat zelfstandige inderdaad een risicoberoep is: dit blijkt onder meer uit het vaak zeer beperkt aantal klanten van een zelfstandige, hetgeen zorgt voor een sterke economische afhankelijkheid. Daarnaast kan de markt of de concurrentie-omstandigheden zeer snel veranderen, ook de vraag van de consumenten kan soms heel snel wijzigen enzovoort.

Verder kan iedereen in zijn eigen omgeving vaststellen hoe bepaalde starters, bijvoorbeeld stagiairs vrije beroepen, ontmoedigd geraken door de zeer lage inkomsten gedurende de initiële periode van drie jaar. Bovendien worden dergelijke startende zelfstandigen vaak in de eerste jaren geconfronteerd met heel zware investeringen en uitgaven.

Hij antwoordt verder aan mevrouw Winckel dat de vier nieuwe bijdragedempels initieel 5,3 miljoen zullen kosten; twee jaar later wordt dit een budgetair neutrale operatie want alle betrokken zelfstandigen zullen intussen geregelariseerd zijn. De maatregel ten gunste van de starters zal 20 miljoen euro kosten op jaarbasis: de minister herinnert eraan dat er momenteel een boni is in het sociaal stelsel van de zelfstandigen.

réductions déjà réalisées grâce au *tax shift*, ces mesures vont également contribuer à rendre plus attrayant le statut des travailleurs indépendants, et donc à faciliter le passage à ce statut.

En ce qui concerne l'abaissement des cotisations des débutants, il constate que le montant de la base de calcul de la cotisation minimum définitive diminue: ce forfait est aujourd'hui de 708 euros. Quel sera le montant du forfait que les débutants devront payer trimestriellement au titre de cotisations sociales durant les quatre premiers trimestres? Ou le calcul ne sera-t-il effectué qu'après l'établissement des revenus réels?

M. Youro Casier (sp.a) souligne que les caisses d'assurance sociale joueront un rôle important dans la mise en œuvre de cette réforme: de quelle manière ces caisses seront-elles encouragées à répondre rapidement aux demandes des travailleurs indépendants concernés? L'intervenant demande par ailleurs qui déterminera les éléments "objectifs" mentionnés par le ministre dans son exposé.

Le ministre se réjouit que l'opposition puisse elle aussi pleinement souscrire à ces réformes.

Il confirme par ailleurs, à l'attention de M. Friart, que le métier de travailleur indépendant est effectivement un métier à risques: cela ressort notamment du nombre souvent très réduit de clients du travailleur indépendant, qui entraîne une forte dépendance économique. En outre, le marché ou la concurrence peuvent changer très rapidement, les demandes des consommateurs peuvent également évoluer très vite, etc.

Par ailleurs, chacun peut observer, dans son entourage, que certains débutants, par exemple les stagiaires dans les professions libérales, sont gagnés par le découragement en raison de la faiblesse de leurs revenus durant la période initiale de trois ans. De plus, ces indépendants débutants doivent souvent consentir des investissements et des dépenses considérables durant leurs premières années de travail.

En réponse à Mme Winckel, le ministre indique également que les quatre nouveaux seuils de cotisation coûteront initialement 5,3 millions d'euros. Après deux ans, il s'agira d'une opération budgétairement neutre dès lors que tous les indépendants concernés auront été régularisés dans l'intervalle. La mesure en faveur des travailleurs débutants coûtera 20 millions d'euros sur une base annuelle: le ministre rappelle que le régime social des indépendants est actuellement en boni.

Wat de maatregelen voor administratieve vereenvoudiging betreft is er sprake van een plan dat bestaat uit een aantal maatregelen ten gunste van zelfstandigen. De minister is bereid hierover meer toelichting te verschaffen naar aanleiding van een eventuele mondelinge of schriftelijke vraag.

Ter attentie van mevrouw Dierick bevestigt de minister dat zelfstandigen inderdaad verschillende malen hun toevlucht zullen kunnen nemen tot deze maatregel voor zover er 20 kalenderkwartalen of 5 jaar zijn verstreken tussen elke activiteitsperiode. De minister vindt het immers logisch dat als men beweert zelfstandigen te steunen, men hen dan ook een tweede kans dient te geven. Het is verder belangrijk te benadrukken dat deze maatregel enkel geldt voor zelfstandigen in hoofdberoep. Het is verder ook correct dat volgens betrouwbare schattingen ongeveer 11 000 zelfstandigen jaarlijks zullen kunnen genieten van deze maatregel.

Het is inderdaad belangrijk om deze maatregel maximaal bekend te maken: het RSVZ zal de zelfstandigen die in aanmerking komen evenals de sociale verzekeringenkassen hierover informeren.

Aan de heer Casier antwoordt de minister dat de zogenaamde objectieve elementen die zelfstandigen moeten toelaten om te genieten van de nieuwe bijdragedrempels uiteraard de schattingen van de inkomsten van de zelfstandigen zijn.

Ter attentie van heer Jansen bevestigt de minister dat deze maatregelen inderdaad de voorlopige bijdragen betreffen en niet de definitieve bijdragen: twee jaar na de betaling van de voorlopige bijdragen worden de definitieve bijdragen vastgesteld, hetgeen inhoudt dat ofwel een terugbetaling plaatsvindt aan de zelfstandige ofwel dat de zelfstandige een bijkomende bijdrage dient te betalen. In dit verband is het meer dan waarschijnlijk dat het geïncasseerde bedrag aan voorlopige bijdragen minder verschil zal vertonen met het totaalbedrag van de definitief verschuldigde bijdragen omdat er meer bijdragedrempels zijn die zodoende beter aansluiten bij de reële inkomsten van de zelfstandige.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1 tot 8

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden eenparig aangenomen.

S'agissant des mesures de simplification administrative, il est question d'un plan qui prévoit une série de mesures en faveur des indépendants. Le ministre est disposé à donner plus de précisions à ce sujet à l'occasion, en réponse à une éventuelle question orale ou écrite.

À l'attention de Mme Dierick, le ministre confirme que les travailleurs indépendants pourront effectivement bénéficier de cette mesure à plusieurs reprises pour autant qu'un délai de 20 trimestres civils ou 5 ans se soit écoulé entre chaque période d'activité. Le ministre estime en effet logique que ceux qui affirment soutenir les indépendants leur accordent également une seconde chance. Il est par ailleurs important de souligner que cette mesure s'appliquera uniquement aux travailleurs indépendants à titre principal. Il est par ailleurs également correct que, selon des estimations fiables, près de 11 000 indépendants pourront chaque année bénéficier de cette mesure.

Il importe en effet d'assurer une promotion maximale de cette mesure. L'INASTI en informera les indépendants éligibles, ainsi que les caisses d'assurances sociales.

Le ministre répond à M. Casier que les "éléments objectifs" qui doivent permettre aux indépendants de bénéficier des nouveaux seuils de cotisations correspondent bien entendu aux estimations de revenus des indépendants.

À l'intention de M. Jansen, le ministre confirme que ces mesures portent en effet sur les cotisations provisoires, et non sur les cotisations définitives. Les montants définitifs sont fixés deux ans après le paiement des cotisations provisoires, ce qui donne lieu soit à un remboursement à l'indépendant, soit au paiement d'une cotisation supplémentaire par ce dernier. À cet égard, il est plus que probable que le montant encaissé de cotisations provisoires différera moins du montant total des cotisations définitives dues, compte tenu des seuils de cotisation supplémentaires qui permettent une meilleure adéquation aux revenus réels de l'indépendant.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Articles 1er à 8

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation et sont adoptés à l'unanimité.

Het gehele wetsontwerp wordt vervolgens eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Werner JANSSEN

De voorzitter,

Jean-Marc DELIZÉE

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (artikel 78.2 van het Reglement van de Kamer):

- met toepassing van artikel 105 van de Grondwet: niet meegedeeld;
- met toepassing van artikel 108 van de Grondwet: niet meegedeeld.

L'ensemble du projet de loi est ensuite adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Werner JANSSEN

Le président,

Jean-Marc DELIZÉE

Dispositions nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2 du Règlement de la Chambre):

- en application de l'article 105 de la Constitution: non communiqué;
- en application de l'article 108 de la Constitution: non communiqué.